

FÖLDRAJZ

Kompetenciák

Az osztályozó vizsgán a vizsgázónak a földrajzi-környezeti ismereteiről, valamint az alábbi földrajzzal kapcsolatos kompetenciáknak elsajátításáról kell számot adnia:

- földrajzi-környezeti ismeretek alkalmazása a mindennapokban tapasztalható természeti, társadalmi-gazdasági és környezeti jelenségek, folyamatok magyarázatában, értelmezésében;
- különböző fajtájú térképeken közölt információk olvasása, értelmezése;
- kontúrtérképes feladatok megoldása;
- egyszerű gyakorlati és alapvető számítási feladatok elvégzése, az eredmények értelmezése;
- földrajzi-környezeti tartalmú információkkal kapcsolatos egyszerű vázlatrajzok, folyamatábrák, keresztmetszeti rajzok és térkép-vázlatok készítése;
- szövegalkotás és szövegértés földrajzi tartalmú témákhoz kapcsolódóan;
- az ismeretanyag belső összefüggéseinek felismerése, több témakör ismeretanyagának logikai összekapcsolását igénylő, összetett feladatok megoldása;
- földrajzi-környezeti tartalmú információhordozók használata, információk feldolgozása, értelmezése és etikus felhasználása;
- földrajzi-környezeti szemlélet és gondolkodásmód alkalmazása feladatmegoldások, szóbeli és írásbeli témakifejtések során.

Az írásbeli vizsga

- Időtartama min. 60 perc
- feladatlap összpontszáma 50 pont
- atlasz, számológép használható

Szóbeli vizsga

- Időtartama max. 15 perc
- Felkészülési idő 30 perc
- Összpontszáma 25 pont
- Atlasz használható

Az írásbeli vizsga témakörei

7. évfolyam

I. Távoli tájakon

- Afrika természetföldrajza
- Afrika társadalma
- Bőség és szükség
- Ausztrália
- Antarktisz

II. A megismert új kontinens

- A nagy vízen túl
- Az ezerarcú Amerika
- A világgazdasági hatalom és partnerei
- Az indián kultúrák földjén

III. Ázsia

- Európa nagytestvére
- Ázsia népessége és települései
- Iránytű Ázsia országaihoz
- Japán és követői
- Az alvó sárkány ébredése
- Az ezerarcú India
- Ázsia nyugati oldala

IV. Földrajzi övezetesség

- Trópusok
- Meleg mérsékelt öv
- Valódi- és hideg mérsékelt öv
- Hideg övezet
- Hegyvidéki éghajlat

V. Életünk és a gazdaság

- Az országok fejlettségét meghatározó gazdaság
- Melyik ország fejlettebb?
- A munka világa
- A piactól a tőzsdéig
- A pénz a hétköznapokban

8. évfolyam

I. Tájékozódás a földi térben

- A felfedezés lehetősége
- A térképhasználat
- Zsebedben a világ, ne magolj, gondolkodj!

II. Kárpát-medence

- Lakóhelyem helyzete és természeti adottságai
- A település és a népesség jellemzői
- Lakóhelyem gazdasága és nevezetességei
- A Kárpát-medence nagytájai
- A medencejelleg hatásai
- Alföld és Kisalföld
- Alpokalja és Dunántúli-dombvidék
- A Dunántúli- és Északi-középhegység
- A Kárpát-medence, mint társadalmi, gazdasági egység

III. Magyarország

- Hazánk népessége
- A népesség változása
- Települések
- Budapest
- Élelmiszergazdaság
- Energiagazdaság
- Ipar
- Infrastruktúra
- Idegenforgalom
- Érdekvédelem

IV. Helyünk Európában

- Természetföldrajz
- Övezetesség
- Társadalom, gazdaság
- Együttműködés
- Részek az egészben

V. Tágabb környezetünk

- Zöld, sárga, barna
- Kelt és nyugat között
- Keleti szomszédaink
- Déli határainkon
- Alpesi országok
- Közép-Európa óriása

VI. Kitekintés Európába

- Tengernyi lehetőség
- Észak-Európa
- Az északi fejlődési modell
- Európa keleti fele
- Oroszország
- Európa napfényövezete
- A megosztott dél
- Balkán
- Az atlanti partvidék
- A világtengerre nyitott gazdaság
- A La Manche-tól a Cote d'Azurig
- A sűrűn lakott nyugati hármás

9. évfolyam

I. Tájékozódás a kozmikus térben, időben

- Modern technika a térképészetben
- Galaxisunk, a Naprendszer
- A Föld alakja, mozgásai

- A Hold
- Tájékozódás

II. A Föld mint bolygó

- Belső szerkezete
- Lemeztektonika
- Hegységképződés
- Magmás tevékenység
- földrengések

III. A légkör

- Anyagai, szerkezete
- Felmelegedése
- Légnyomás, szél
- Csapadékképződés
- Nagy földi légkörzés
- Ciklonok, anticiklonok, trópusi ciklonok
- Időjárási frontok

IV. Vízburok

- Tagolódása
- Tengervíz mozgásai
- tengerek jelentősége
- Felszín alatti vizek
- Folyóvizek
- Tavak
- Édesvizek jelentősége

V. Geoszférák kölcsönhatásai

- Külső erők, talaj
- Földrajzi övezetesség (az egyes övek jellemzése)
- Geoszférák fejlődése

VI. Települések, népesség

- Földünk népessége és annak összetétele
- Tanyak, falvak
- Városfejlődés

VII. Helyi és globális problémák

- Változó légkör
- Veszélyben a vízburok
- Talaj- és tájpusztulás
- élelmiszertermelés és népesedés
- Urbanizációs kihívások

I. Világgazdaság

- A gazdaság fogalma és felosztása
- A gazdaság színvonalának jellemzése
- piacgazdaság és globalizáció
- Centrumok és perifériák
- Transznacionális vállalatok
- Állam szerepe a gazdaságban
- Integrációk, nemzetközi szervezetek

II. Pénz és tőke

- Háztartások pénzügyei
- Vállalatok gazdálkodása
- Az állam pénzügyei
- Pénzügyek és globalizáció

III. Magyarország

- Hazánk a 21. században
- Rendszerváltozás hazánkban
- Globalizáció és Magyarország
- Az állam gazdasági szerepe
- Hazánk régiói
- Természeti értékek és problémák

IV. A világgazdaság erőterei

- Az Európai Unió
- Az EU fejlettségi különbségei
- Az ázsiai gazdasági erőter
- Kína
- Az amerikai gazdasági erőter
- Az országok és térségek földrajzi arca

V. Fenntarthatóság

- A növekedés határai
- Elegendő a nyersanyag?
- Fenntartható-e?
- Új ipari forradalom küszöbén?

Szóbeli témakörök

(A vizsgázó egy tételt húz, melyet felkészülés után önállóan kifejt.)

A szóbeli vizsga témakörei

(A vizsgázó egy tételt húz, melyet felkészülés után önállóan kifejt.)

7. osztály

1. Szoláris és valódi mérsékelt övezetek
2. A forró övezet
3. A függőleges övezetesség
4. A kőzetlemez mozgásai
5. A felszínformáló külső erők
6. Afrika vízrajza és éghajlata Afrika népessége
7. Afrika országai

8. Ausztrália földrajza
9. A sarkvidékek földrajza
10. A világtengerek földrajza
11. Az amerikai kontinens
12. Amerika társadalomföldrajza
13. Az Egyesült Államok gazdasága
14. Latin-Amerika gazdasága
15. Ázsia fekvése és tájai
16. Ázsia éghajlata
17. Ázsia kultúrája és vallásai
18. Japán földrajza
19. Kína földrajza
20. India földrajza

8. osztály

1. Európa természetföldrajza
2. Európai Unió
3. Nyugat-Európa természetföldrajza és gazdasága
4. Nagy-Britannia
5. Franciaország
6. Észak-Európa
7. Dél-Európa
8. Kelet-Európa, Oroszország
9. Közép-Európa
10. Lengyelország, Csehország
11. Alpok országai
12. Kárpátok, Szlovákia, Románia
13. Kárpát-medence természetföldrajza
14. A Kisalföld, Dunántúli-dombság, Alpokalja
15. Az Alföld
16. Északi-középhegység, Dunántúli-középhegység
17. Magyarország demográfiája és település szerkezete
18. Magyarország mezőgazdasága
19. Magyarország ipara és szolgáltató szektora
20. Magyarország régiói

9. évfolyam

1. Modern technika a térképészetben, Galaxisunk, a Naprendszer
2. A Föld alakja, mozgásai, a Hold
3. A Föld belső szerkezete, lemeztectonika
4. Hegységképződés, magmás tevékenység
5. A légkör anyagai, szerkezete
6. A légkör felmelegedése, légnyomás, szél, csapadékképződés
7. Nagy földi légkörzés
8. Ciklonok, anticiklonok, trópusi ciklonok, időjárási frontok
9. A vízburok tagolódása, a tengervíz mozgásai
10. Felszín alatti vizek, folyóvizek
11. Tavak, az édesvizek jelentősége

12. Külső erők, talaj
13. A trópusi övezet
14. A meleg mérsékelt öv és a hideg mérsékelt öv
15. A valódi mérsékelt öv
16. A hideg övezet, a függőleges övezetesség
17. Földünk népessége és annak összetétele
18. Tanyák, falvak, városfejlődés, urbanizációs kihívások
19. Változó légkör, veszélyben a vízburok
20. Talaj- és tájpusztulás, élelmiszertermelés és népesedés

10. évfolyam

1. A gazdaság fogalma és felosztása, a gazdaság színvonalának jellemzése
2. Piacgazdaság és globalizáció, az állam szerepe a gazdaságban
3. Centrumok és perifériák, Transznacionális vállalatok
4. Integrációk, nemzetközi szervezetek
5. Háztartások pénzügyei, vállalatok gazdálkodása
6. Az állam pénzügyei, pénzügyek és globalizáció
7. Hazánk a 21. században
8. Rendszerváltozás hazánkban
9. Globalizáció és Magyarország
10. Az állam gazdasági szerepe hazánkban
11. Budapest, a Központi Régió és Észak-Magyarország gazdasága
12. Az alföldi és dunántúli régiók gazdasága
13. Természeti értékek és problémák hazánkban
14. Az Európai Unió
15. Az EU fejlettségi különbségei
16. Az ázsiai gazdasági erőtér
17. Kína
18. Az amerikai gazdasági erőtér
19. A növekedés határai, elegendő-e a nyersanyag
20. Fenntartható-e, új ipari forradalom küszöbén

